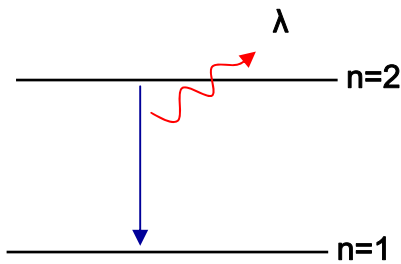

ΛΥΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ ΕΝΟΤΗΤΑΣ 4 : Κύματα Υλης (de Broglie)

Άσκηση 15

Ένα ηλεκτρόνιο που κινείται μέσα σε μια κβαντική κουκίδα GaAs διάστασης L εκπέμπει φωτόνιο μήκους κύματος $\lambda=550\text{nm}$ όταν μεταπίπτει από τη στάθμη $n=2$ στη στάθμη $n=1$. Να προσδιορίσετε το L . Δίνεται η μάζα του ηλεκτρονίου στο GaAs είναι $m^*=0.063m_e$ (βλ. Σχόλιο)

Αν E_1 και E_2 είναι οι ενεργειακές στάθμες του φορέα μέσα στην κουκίδα, τότε από τη σχέση $E_n=n^2E_1$, έχουμε ότι $E_2 = 4E_1$. Κατά τη μετάπτωση του φορέα από τη στάθμη $n=2$ στη στάθμη $n=1$, το φωτόνιο που εκπέμπεται έχει

$$\text{ενεργεια: } E_\varphi = E_2 - E_1 \Rightarrow E_\varphi = 3E_1 \quad (1)$$

Η βασική κατάσταση έχει ενέργεια:

$$E_1 = h^2/8m^*L^2 \quad (2)$$

Η ενέργεια του φωτονίου είναι: $E_\varphi = hc/\lambda$ (3).

Από τις σχέσεις (1), (2), (3) βρίσκω $hc/\lambda = 3h^2/8m^*L^2 \Rightarrow L = \sqrt{\frac{3h\lambda}{8mc}} \Rightarrow L = 2.8\text{nm}$

Σχόλιο: Ένα ηλεκτρόνιο που κινείται μέσα στο GaAs δεν είναι ελεύθερο, αλλά υφίσταται την έλξη των περιοδικά διατεταγμένων πυρήνων του κρυστάλλου. Αυτή η έλξη σε συνδυασμό με την κυματική φύση του έχει σαν αποτέλεσμα το ηλεκτρόνιο να εμφανίζεται με πολύ μικρότερη μάζα από αυτή που θα είχε αν ήταν ελεύθερο στον κενό χώρο.

Χρήσιμες Σταθερές (S.I.)	
Σταθερά Planck	$h = 6.63 \times 10^{-34} \text{ J}\cdot\text{s}$
Μάζα ηλεκτρονίου	$m_0 = 9.1 \times 10^{-31} \text{ kg}$
Φορτίο ηλεκτρονίου	$e = 1.6 \times 10^{-19} \text{ C}$
Ταχύτητα φωτός	$c = 3 \times 10^8 \text{ m/s}$
	$1 \text{ eV} = 1.6 \times 10^{-19} \text{ J}$

Ασκηση 16

Ένα ηλεκτρόνιο κινείται σε μία κβαντική κουκίδα GaAs μήκους L . Από τη φασματική ανάλυση της κουκίδας έχει βρεθεί ότι ο φορέας μπορεί να βρεθεί σε διαδοχικές ενεργειακές στάθμες με ενέργειες 12eV, 27eV και 48eV. Να προσδιορίσετε το L . Δίνεται $m^*=0.063m_e$

Για τη n -οστή σταθμη της κουκίδας ισχύει $E_n=n^2E_1$. Εστω λοιπόν n η άγνωστη στάθμη που αντιστοιχεί στη μικρότερη ενέργεια από τις δοσμένες. Τότε έχουμε:

$$\left. \begin{array}{l} n^2 E_1 = 12 \\ (n+1)^2 E_1 = 27 \\ (n+2)^2 E_1 = 48 \end{array} \right\} \text{ Διαιρώντας κατά μέλη τις δύο πρώτες έχω:}$$

$$\left(\frac{n}{n+1} \right)^2 = \frac{12}{27} \Rightarrow \frac{n}{n+1} = \frac{2}{3} \Rightarrow n = 2. \text{ Προφανώς η λύση αυτή ικανοποιεί και την}$$

τρτη εξίσωση του συστήματος. Από την πρώτη εξίσωση έχω $E_1=3 \text{ eV}$.

$$\text{Από τη σχέση } E_1 = \frac{h^2}{8m^*L^2} \Rightarrow L = \frac{h}{\sqrt{8m^*E_1}} \Rightarrow L = 1.45 \text{ nm}$$